

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési arak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Egy évre	5	Fél évre	8
Fél évre	2	Negyed évre	4
Negyed évre	1	Egy nora	70
Egy óra	—	Egyesszám ára	4 fillér.

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasabos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes r megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Egyenesség és összetartás.

(Hajduszoboszló ünnepéről.)

Volt olyan szomorú idő, midőn a választási viszály izekre szaggatta a testvéri szeretetnek a hajduszoboszlói választó kerületre boruló meleg fátyolát. Azomban vasárnap örvendező lélekkel tapasztaltuk mindnyájan, hogy a rut viszálykodás szaggató lüskéinek nem hazája a becsületes hajduföld. Virul a testvéri szeretet rózsája. A nűséges hajdunép ismét rendithetetlen hadisorokban csoportosul a régi Kossuth zászló alá, mely nem az áldatlan testvéri viszálykodásnak kicsinyes, de a nemzettartó, nemzetboldogító küzdelseknek fenséges zászlaja.

A Kossuth pártnak az a tiz képviselője, kik a vendégek százaival jöttek az ős hajduváros egy zászló alá se-reglett sok ezernyi hajdui közé, áldással, örömmel, az átélt nagy eseményeknek felemelő érzetével távoztak onnét, látván, hogy ez a kerület ismét az a régi bevehetetlen kerülete a Kossuth pártnak, milyen kezdettől volt. Sőt ma már annyira virágozik ereje, hogy képes volt az eszményeknek külön templomot,

egy valóban igen diszes és százak befogadására alkalmas nagy Kossuthpárti olvasókört építtetni.

És helyesen, találóan használta a kifejezést a felsőtiszai kurucz és nyakas kálvinista követ Uray Imre, hogy nincs szüksége fufangra a Kossuthpárti lobogónak, az egyenes lélek, a becsületes magyar szív annak a legdiadalmasabb zászlóvivője Hajduszoboszló választókerületének jelenlegi országos képviselője, Kovács Gyula pedig ilyen. Ilyennek bizonyította magát, ilyenként becsülik képviselő társai és erre ujitotta meg ünnepélyesen vasárnap is a fogadalmát, mely minden igaz magyarnak koporsó zártáig vezércsillaga.

Ez az! Az egyenesség, az összetartás azok, melyek küzdelmeink szilárd alapját képezik. Hajduszoboszlón, a vasárnapi ünnepségeken a borus ég felhői közül ezen megható erővel és fenséggel nyilvánult egyenesség és összetartás jelképeként ragyogott elő a sugáros nap is, melyre Pichler képviselő oly remek hasonlatot festett elénk.

Az egyenesség, az összetartás ösvényéről ne is térjenek le soha a

hajduszoboszló testvérek. A földön futó kóbor hajduság a Bocskay zászló alatt ezzel az erővel szerzett örök földet, ezzel az erővel irta be nevét a a hü magyarok történetébe. Ez becsülettél, boldogulással járt reá, ellenben tapasztalhatták, hogy a tévelygés, az oktalan visszavonás képes volt darabokra szaggatni a testvéri szeretetnek meleg fátyolát is. Azomban ez a bűvös fátyol, a Kossuth-párt lobogójának selyme ma ismét folt nélkül, a szeretet tündérkezének himzése által egybetűzdelve borul reá a kerületre. Becsüljék meg tehát a vértökből való vér, egyenes lelkű, becsületes magyar zászlóvivőt, Kovács Gyulát, kinek elvhűsége mellett képviselőtársai is oly tüntető nagy számban tettek bizonyosságot, mert az ingatag vezér elménél diadalmasabb, hasznosabb a tántorithatlan közkatona. Üdvözlöm azért a szeretet virágos és gyümölcsös kertjében, boldog fejlődésében összeforrott ősi kerületet, melyre áldólag, védőleg borul a Kossuth Lajos zászlójának bűvös—bájos tündér selyme.

Ifjabb Móricz Pál.

Ne sirjatok húrok.

Ne sirjatok húrok, minnek keseregtek —
 Más legyen a nótá.
 Oszoljék a felhő, szálljon a jövőndő
 Fényes virradóra!
 Avagy a borulat legyen még feketébb —
 Bősz vihartól hajlva,
 Rengető morajjal tüzes villámsugár
 Czikázson át rajta!

Az világítsa meg, korbácsolja végig
 A szörnyű szunnyadást,
 Zúgjon, mint a tenger, a menydörgő elem:
 Az égi rianás!
 Mozduljon meg a föld, szálljon keltő szózat
 E dermedt világra,
 Égi derengésben gyuljon piros lángra
 A hajnal sugára!

Változzék át égő lávává a földje
 A nagy temetőnek,
 Talán lángra lobban siri ágya mélyén
 Az alvó önézet!
 Felejtí az álmot, lerázza a jármot —
 Készül virradásra
 És a hajnal fényben talán majd kivirul
 A szabadság fája!

Ne sirjatok húrok, minnek keseregtek —
 Nem lesz ez mindég így,
 Leszórja még az ég, a fenséges Isten
 Öröme könnyeit!

Melyek a szent földön igazgyöngyé válnak —
 Áldás száll reája, —
 Attól leszzen fényes a magyarnemzetnek
 Dicső koronája!

(Budapest.)

Lakatos Károly.

Szó esik — egy osztrák nevelésű magyarról . . .

Van szerencsém az olvasó közönségnek egy kiszolgált volt baka káplárt — mint czibilt bemutatni.

Piri uram a tisztességes neve. Ő kelme soha nem enged a 48-ból. Nem politikai hitere értem ezt, hanem önfejűségére.

Politikai elvére nézve communista — ámbár ez ellen tiltakozik — és magát czuzilistának nevezi.

Igaz, a vörös zászló után május elsőjén elsőnek ment. Ugy tartja, hogy az elsőség ősie értelmiségénél fogva illeti meg.

Nagy szerepet is visz a hegyi nép közt. Mint czibil nyalkán jár ma is. Hogy öltözetét alulról kezdjem — tüdőklík a subiczktól a ragyogó száru magyar csizma, nadrágja rá van öntve, a reklíje testhez simul. Arcza simára van borotválva, bajsza ki van vágva.

Igy rukkol be vasárnaponként az aszszonysaghoz — parancsnokához reportra. Oly pontosan, mint az óra kerék.

Mint czibilnek hegyi vinczellér a hivatala. Ez állapotában egyeduralkodó. Ő vele kezdte elhunyt gazdája reconstruálni a hegyet. S ez is az egyetlen nadrágot viselt ember, a kiről tisztelettel és szeretettel emlékezik meg.

Hat évvel ezelőtt 2 hegyi községet ők ketten mentettek fel az éhenhalástól. Lunét datálódik Piri uram nagy hatalma.

Érti is a szőlőtelepítés minden csin-ját-binját. A ki könyvből beszél előtte vagy hivatalból felolvasást tart, azt paraszt göggel — lenézi!

Baka káplár módra jár el a munkásokkal is. Suhog kezében a hosszú hajlós rekettve ág — hatalom jeleképpen.

Rosz kedvébe érezteti is velök az ízit. Ha a fehér rabszolgai arczon észre veszi, hogy tovább ment egy-kettőnél, egy-egy adomával mosolyra deríti azt.

Pontosan fizet —, össze nem játszik velök, így tartja fent uralmát felettök.

A tulhajtott munka s méltatlan fenyték miatt több önézetes előmunkása faképnél hagyta. Fel is akarták pörkölni, de ez őt egy cseppet sem bántja. Az évnek minden napján tudja munkáit foglalkoztatni, ezért válogathat köztök.

El is akarják sajátítani a tudományát. Hogyne, az ojtó munkás 2 korona napi bért

Egyenlő munka — egyenlő fizetés.

A gyermekek a haza reményei. Ezek vannak hivatva a munkában elaggott, elfáradt férfiak nyomdokaiba lépni. A gyermekek egészséges testi és szellemi fejlődésétől függ a nemzettest ereje és sértetlen fennmaradása. — Nagy és hatalmas nemzetek ezért fordítanak kiváló gondot az ifjúság nevelésére. Ezért becsülik meg azokat, kikre gyermekeik testi és szellemi fejlesztését bizzák: a tanítókat.

A magyar tanítói kar nagy és becsületes munkát végez.

Teljesen átérti és átérzi hivatását. Azon munkálkodik, hogy értelmes, munkaszerető férfiak váljanak a gondjaikra bízott gyermekekből, kik nemcsak szájjal vallják, de tettekkel is bizonyítsák azt az elvet, hogy a hazáért mindent, de a hazát semmiért.

S mégis mint tapasztalunk? A magyar tanítói kar nem részesül abban az elismerésben — sem anyagilag sem erkölcsileg, mely buzgó, lelkiismeretes s valljuk be sikeres munkásságáért megilleti.

A társadalomban — ösdi, félszeg fel fogás folytán — nem foglalhatja el a tanító az őt megillető helyet. A nagyok, a hatalmasok olykor-olykor csengő-bongó szavakkal, ékes frázisokkal lerójják ugyan külsőleg a tanítók iránt az elismerés adóját, de ezt is csak azért teszik hogy a világ előtt hivalkodhassanak s tanúgy barátoknak látszassanak, — de már arra nem vesznek magoknak időt és fáradságot, hogy a megrogzított előítéletet, a társadalmi félszeg fel fogást helyes utra terejék s a népet meggyőzzék felvilágosítsák a tanítót megillető erkölcsi jutalomról.

A anyagiak terén is csehül állunk. A

huz, a metsző 1 korona 20 fillért, amikor az ásós, a kapás ember legmagasabb napi bére 80 fillér.

Ezért tür is Biri uram, ingyért nem adja oda a tudományát. Valóságos iskolát tart köztök.

Az ujonczoknak egy-egy tenyeressel a fejkébe veri azt, ha nehezen fogják fel.

Nagyobbrészt kiszolgált katonák a munkásai. Nem hiszem, hogy lenne a hegyen, egy talpalatnyi föld, melyet magok közt ki ne osztottak legyen.

Mert hisz ők telepítették, ojtották, buktatták s gondozták. Arra egy se gondol, hogy jó pénzért cselekedték meg.

Minden nadrágos embernek ellenségei, a jegyzőre, papra, katonatisztekre nincs szükség? ezt nyíltan beszélük. Húzzák mind a nagy nyugdíjakat s mi semmit? Pedig mi abrikoltuk ki a bundásokat.

Nemsokára más világ lesz! megjött a titkos behívó a népfelkelőkhöz. Boszniába már verkednek — mondogatják — és biztosra veszik az új világot. Hát biz Raczenhoffer uramék tarthatnak ezektől a tanítványoktól legjobban — ha baj lesz Bécsbe! Ezekre nincs mit számítani, ha az egész népet fegyverbe öltöztetik is. Nem harcolní, hanem osztozni akarnak ezek.

Külön és különös hadi tudósítójuk lehetnék, hogy ily biztosra veszik a világ fel fordulást.

Norvay Károly.

legtöbb helyen, állam és felekezet egyaránt oly kevésre értékelik a tanító munkáját s oly nagy körültekintéssel állapítják meg a tanítói fizetéseket, hogy csupán az éhenhalástól menti meg azt a szerencsétlen halandót, ki lelke melegét, teste erejét emészti az iskola poros levegőjében: a haza boldogságáért.

A Quemdii . . . mondás bizony századok multával — ma is rá illik a magyar tanítói karra. De mintha virradna. Az államtanítók fizetését most akarják törvény hozás útján rendezni. — A 300 forintos minimum keserűségét, arczulesapását feledtetni akarják a tanítók egy kis részével. Beveszik őket a rangsorba. Ezentul 5—6—700 forintos fizetéssel nevezi ki őket a miniszter, ki „atyailag“ gondoskodik az ő munkatársairól, mert tudja, hogy csak „elégedett“ tanítóság elhet valóban hivatásának.

Szép a cél, de a mód nem alkalmas arra, hogy azt el is lehessen érni. A tervezett fizetésjavítás nem elegendő arra, hogy arányban álljon a végzett tanulmánnyal egyfelől s az ellenértékül szolgáltatott munkával másfelől. — Kezdetnek elég, de kell, hogy folytatása legyen. Mert a XI. fizetési rangosztály soványan kimért koronái nem elegendők anyagi gondoktól ment, elégedett tanítói kar megteremtésére.

Van azonban e fizetésrendezésnek más hibája is.

Válaszfalat von tanító és tanító között. A fizetésrendezés csak az állami tanítókról beszél, a felekezeti tanítókról megfeledezik. Pedig azok is épen úgy a „nemzet napszámosa“, mint az államiak, épen olyan munkát végeznek, — miért hát a kivétel? Egyességben van az erő. Miért forgácsolja hát szét a miniszter a tanítóság erejét ily szeparatikus válaszfallal.

S ha egyik munkásán segít — habár csak bakkézzel is — miért nem mér ugyanolyan mértékkel a többieknek is? Ki kell terjeszteni a fizetésrendezést a felekezeti tanítókra is, ha másképpen nem is lehet az 1848. XX. tezik életbeléptetésével. Egyenlő munka — egyenlő fizetést érdemel!

Tassi Miklós.

Temetik a vármegyét.

Nem egyszerre, hanem részletenkint; lassan, de biztosan. Az 1902. III. t.-cz. §-ában már huzzák neki a lélekharangot.

A hajduk ugyan még peczkesen sétálnak a kapuk előtt, de bent a vén falak között már nyöszörög az aggott hős.

Kemény gyerek volt ez valamikor. Akadt Magyarországon egy miniszterelnök, ha jól emlékezünk, valami Szapáry nevű uri ember, aki vállalkozott arra, hogy ő elteszi láb alól. Beletört a bicskája, csufosan megjárta vele. A vén vármegye a szó szoros értelmében összemorzsolta, lenyelte. Felébredt benne az a régi szunnyadó erő, melylyel a multakban meg tudta védelmezni magát ellenségeitől, az a büsze dacz, melylyel oda-oda vágott a helytartótanácsnak, az udvarnak és talpra czibálta öreg barátait, a vén orosz-lánokat. Micsoda napok voltak ezek! Az ellenzék sarkra állott és megmutatta, hogy igazán ellenzék. Szapáry két paragrafusnak adott életet és a szülésbe ő maga belehalt. Eltemette a vármegyét.

A mi nem sikerült Szapárynak, az sikerült a paktumos Széllnek. Széll okosabban csinálja. Ő nem rohan ajtóstól a házba, tudván azt, hogy onnan kilöknék. Udvariasan koczogtat, kinyitja az ajtót és a küszöbről beszélget befelé.

Nem kiáltja, a mit a rablók szoktak: — Pénzt vagy életet!

Az ő nyájas, finom modorával csaknem könyörgő szavakat fuvoláztat a vármegye fülébe:

— Tekintetes uraim, méltóztassanak a kasszát gondjaimra bizni.

És a vármegye pénzt elveszi az állam. Rát teszi a kezét a vármegye kasszájára. No, most már uraskodjék. Vármegye még van, de pénztára már nincs s ha van is, abban nem a megye tisztviselője kaparsz, hanem az államé. Így aztán a koldus vármegyével majd elbánnak apródonkint. Nem hagynak meg belőle egyebet, mint egy-egy öreg hajdut, a kit czifra mondurjában beállítanak majd valami történelmi és régészeti muzeumba, hogy az utódokkal megbánultassák a megboldogult vármegyének legutolsó és leghűbb emberét.

A belügyminiszter 117000 számú rendelete figyelmezteti a törvényhatóságokat, hogy a vármegyék pénztári és számvevőségi teendőinek ellátásáról szóló törvény életbelép 1903. év január 1-én.

A vármegye központi és gyámpénztára 1902. december 31-én beszűnteti működését és szerepét átveszi a m. kir. állampénztár. A vármegyei számvevőség teendőit a számvevőségi kirendeltségre ruházzák át. Január 1-től kezdve azokat a pénzeket, melyeket a vármegye községei és városai eddig a megyei pénztárba fizettek, az illetékes m. kir. állampénztárba kell szállítani. A mit az alispán december 31-ig kiutal, azt január 1-től már az állampénztárnál fizetik ki s a gyámpénztárból kiutalt összegeket is ott veszik fel.

A pénztárak átadása és átvétele 1903. évi január 2-an kezdődik. Hogy meddig tart? ezt nem tudjuk, de e miatt a m. kir. állampénztárak január 15-ig csak a délelőtti órákban állnak a közönség szolgálatára.

A délutáni órákban pedig temetgetik a vármegyét lassan, de biztosan.

Bakonyi Samu beszéde.

(Az országházban.)

Dr. Bakonyi Samu a Debreczeni II-ik választókerületnek szeretett képviselője, még betegen részt vett a h. szoboszlói népünnepen is, mindjárt utána pedig tegnap, hétfőn, délelőtt az országházban mondott alapos készült-ségű, lelkes, nagyhatású beszédet, a mely Bakonyi Samu újabb parlamenti babérjait gyarapította.

Ezen nagyhatású, az egész ház osztatlan figyelmével hallgatott és pártunk zajos helyeslésével, tapsaival és éljenzéseivel kitüntetett másfélórás nagy beszédrolmi csak lapzárta után kaptunk nagyobb sürgőnyi értesítést, de így azt, legnagyobb sajnálatunkra, ilyen héza-

Nyolcz darab 12—14 hectos jó állapotban levő **boros hordó** jutányos árban eladó. Értekezhetni az „Arany Bika“ szálloda irodájában.

gos állapotában sem közölhetjük. — Csak ma emlékezhetünk meg a szerezett követnek gyújtó hatású, szigorúan kritikus beszédéről, melyben a vérig sértett, zaklatott, szipolyozott nemzetnek a keserűségét, anyagi és lelki állapotát az önéretnek, az igazságnak olyan szavával ecsetelte, mely nem tévesztette el lesújtó hatását a kormányra sem.

Különösen nagy hatással és a mi helyzetünkre is találóan hivatkozott Németalföld példájára, melynek népe végső szorongatásában fegyverrel védekezett a fejedelmi önkény ellen.

Orániai Vilmos hadi zászlóján — ugymond — ez a jelszó állott: *Pro lege, pro rege* és a nép ez utóbbi szót letépte a zászlóról. A magyar nemzetnek is volt ilyen korszaka, midőn zászlónkra e szavakat irtuk:

— *Pro patria et libertate* . . . Nem feledtük el még ezt a jelszót.

A függetlenségi párt tüntetőleg tapsolta, éljenezte a gyújtó szavú szónokot, a ki előtt még Kubik Béla szólalt fel a Nessi Pál ügyében.

*

Elnök: Következik az indemnity-javaslat tárgyalásának folytatása.

Bakonyi Samu: Nagy Ferenczel polemizál. Fejtegeti, hogy a függetlenségi párt úgy a választások tisztességét, mint az öszszeférhetetlenségi törvény létrejöttét sürgette. A Házat azért napoltatta el a miniszterelnök, hogy annál szabadabb keze maradjon a kormánynak a kiegyezési tárgyalásoknál.

A költségvetés tárgyalásának más formáját a függetlenségi párt is sürgette, onnan indult ki a kezdeményezés. A miniszterelnök ígéretet is tett s most mégis indemnityvel áll elő a reformok megtétele helyett. Szerinte olyan elvi ellentéteket, amelynek a kormánypárton vannak, egy kormányon levő pártban nyugodtan viselni nem lehet. A képviselőházban a plénum előtt is voltak ezen ellentéteknek éles megnyilatkozásai. Nem jogosult a kormánypártnak szabadelvű elnevezése sem. Mert ez a párt mindig szemben állott a szabadelvűséggel.

A párt kebelében szemben állnak egymással a politikai és közgazdasági szabadelvűség emberei. Nagy Ferencz felhívja a függetlenségi pártot is, hogy fogjon kezét az osztályok érdekeinek védelmére. Ez nem talál visszhangra. Miért nem intéz olyan felhívást, hogy valósítsák meg a közgazdasági politikának egyik fontos kérdését, az önálló vámterületet?

Beszél a gazdasági kiegyezésről. A paktum vita tárgyává tett tartalmával szemben magára azt tartja kötelezőnek, amit választói előtt programbeszédében kifejtett. A miniszterelnök a pénzügyi bizottságban azt az argumentumot hozta fel, hogy a párt részéről a politikai becsület kérdése az, hogy a miniszterelnök úgy értelmelte létrejöttékor is a paktumot; mint most. A nemzet elveszti a bizodalját, ha ilyenformán magyarázzák neki a törvényt is. A hatvanhetes törvény kimondja, hogy csak alkotmányos Ausztriával egyezhetünk ki. Miért akarják ezt most félremagyarázni?

A Széll-kabinet megszegte ígéretét akkor, mikor alkudozásba bocsátkozott az osztrák kormánnyal, amikor olyan kérdésekben is tárgyal, sőt engedélyeket tesz, amelyeket már a Badeni-kormány engedett a

Magyarországnak. — A parlament többsége ahhoz ragaszkodott, hogy a Bánffy-Badeni kormány javaslatai képezik azt a határt, a meddig az engedményekkel az ország elmeget. Másképp fel kell állítani a vámsorompókat. A kormány azonban nem terjesztette be az önálló vámterületre vonatkozó törvényjavaslatát. Mulasztást követett el és engedett a Körber kormánynak. Példákkal igazolhatja, hogy kereskedelmi szerződéseknél bármely oldalról történjék a felmondás, akkor fel kell ajánlani egyidejűleg az új tárgyalások megkezdését, ezt pedig nálunk az önálló vámtarifa elkészítése előtt megtenni nem lehet. Létesíteni kell tehát a tárgyalások megkezdése előtt az önálló vámtarifát. Így áll a dolog az olasz borvámklauzulával is. Most mikor Szederkényi Nándor meginterpellálta a miniszterelnököt az olasz borvám klauzula dolgában, miért nem felelt, habozik tán a kereskedelmi szerződések felmondásában.

A miniszterelnök zsákutczába vitte gazdasági kérdésekben az országot. Kormányos rosszabb minden előző kormánynál. — Ausztriával már 6 év óta nem lehet teljesen alkotmányos alapon tárgyalni. Széll Kálmán bele akarja vinni a nemzet köztudatába azt, hogy egy jogfentartó törvényünkben nincs meg a jogunk az önálló vámterületig. Gazdasági pangásba, visszaesésbe juttatta az országot az Ausztriával való huza-vona. Ha a kormány válságba jutott, azt ne az ellenzéknek tulajdonítsa. hanem nézze a hibát saját magában. A gazdasági hanyatlás, sülyedés óriási, a számok erről mindenkit meggyőznek. A gabonakivitel rettenetesen csökkent, a gyapjúkereskedelem óriásit hanyatlott. Valamint hanyatlást látnunk minden téren.

Az ország szomorú helyzetében előáll a kormány a katonai javaslatokkal, a nagyhatalmi állásra való hivatkozással.

Madarász József: Nagyhatalmi ábrándok!

Bakonyi Samu: Egyenesen fölháborító, hogy az új javaslatok még merészebbek a visszásvont javaslatnál. Hosszabban foglalkozik a katonai dolgokkal és szemére hányja a kormánynak, hogy ebben a részben sem érvényesíti a nemzeti érdekeket, s még csak annyit se tesz meg, hogy a súlyos katonai terhekért valami rekompenzációt eszközölne ki az országnak.

Azt hirdetik némelyek, hogy a kormány az ellenzékkel, különösen a Kossuth párttal azt szavaztat meg, amit akar, akkor szereli le az ellenzék támadást, mikor neki tetszik, mert valami titkos okokból rendelkezik az ellenzékkel. Ezt a állítást, mint vakmerő rágalmat, a leghatározottabban visszautasítja.

Szólt Neményi Ambrusnak legutóbb a bürokráciáról tartott felolvasásáról. A hivatalnokai pályá tu ltengésével bizonyítja gazdasági állapotunk hanyatlását, közállapotaink tarthatatlanságát.

Szerinte az ellenzék eminens feladata nemcsak az, hogy kormányt buktasson.

Madarász József: A rendszer rossz!

Bakonyi Samu: A függetlenségi párt nem személyek ellen küzd, hanem a rendszer ellen. Ha a nemzet lassankint látja elillani minden csepp reménységét arra nézve, hogy gazdaságilag függetlenné lesz az ország, végre is elfordul a kormánnytól.

Annál inkább ragaszkodják a nemzet százados hagyományaihoz, régi vágyaihoz, minél inkább látja, hogy akadályokat gördítenek útjába, állítja, hogy az uralkodóház érdekei folyton ellentétben állanak az országgal évszázadok óta. Nem hivatkozik a történelem keserű példáira, csak a gazdasági függetlenségünk kivívására mutatózó alkalmak elmulasztásáról beszél.

Nem hivatkozik magyar példákra, csak a németalföldi szabadságharczra, orániai Vilmosra mutat. A kormány az ellenállásra készíti a nemzetet. Ha dinasztikus politikát akar a kormány folytatni, vigye ki, hogy a dinasztia érdekei ebben a felírásban foglalassanak. „Pro patria et libertate“ (Zajos éljenzés a szélsőbaloldalon.)

A beszéde folyamán kifejtett okok miatt bizalmatlansággal viseltetik a kormány iránt, nem fogadja el az indemnityt. (Taps és éljenzés a baloldalon.)

NAPI HIREK.

Protestáns estélyek.

Alig múlt el az okt. 31-iki lélekemeiő ünnepek sorában a Hittanszaki Önképző Társulat által rendezett s oly fényesen sikerült első protestáns estély, már a 2-ik és 3-ik prot. estélyek programjának egy beállításán buzgólkodik a kör választmánya. Eme következő estélyek magas színvonalát emelni fogja főleg az, hogy nov. 30-án Eröss Lajos a theológián a dogmatika tudós tanára, decz. 14-én pedig Balogh Ferencz az egyház történelmének kiváló professzora fog szabad előadást illetőleg felolvasást tartani. Megemlékezünk ezzel kapcsolatosan a Társulat ama másik belmissiói munkásságáról is, mely abban nyilvánul, hogy kéthetenként a város 3-4 iskolájában vasárnap este éneklés, szavalás, imádkozás, főleg biblia magyarázatból álló műsorral egyháztársadalmi összejöveteleket fog rendezni. Ennek megvalósíthatása szempontjából megbízta a kör a választmányt, hogy terjeszse be a theol. ifjuság eme törekvését a tanár karhoz s főtiszt. és méltóságos püspök ur utján a presbyteriumhoz, hogy ezek még az advent napokban megvalósíthatók legyenek. Örömmel tölt el velünk együtt bizonyára minden egyházat szerető igaz kálvinista embert e hír, melyhez készséggel fog hozzájárulni mind a tanári kar, mind a presbyterium s jól esik látnunk ezt mint fényes bizonyítványt a theologiai ifjuság fenkölt szelleméről, hogy ők a szeretet nagy szabásu tényeinek megvalósításán fáradoznak.

Székely Bazár.

A debreczeni Székely Társaság által kiküldött Karácsonyi Bazárt rendezőbizottság Székely Ferencz felügyelő, rendezőbizottsági elnök vezetése alatt a Jogász és tisztviselői-kör helyiségében értekezletet tartott. Az értekezlet indomásul vette elnök azon jelentéseit, melyeket a Székely Bazár sikere érdekében eddig tettek, nevezetesen: kérelmet intézett a helybeli Kereskedő Társulathoz az iránt, hogy a kereskedelmi akadémiá disztermét és az ottanlevő mellék helyiségeket, a Bazár megtarthatására engedje át, kérelmet intézett továbbá az állam és vicinális vasutak igazgatóságaihoz a Székely Bazárra küldendő tárgyak kedvezményes áron leendő szállítása iránt. A rendezőbizottság átvizsgálta az eddig is igen szép számban jelentkezett házi és kisiparosok bejelentési iveit, melyekből már is következtethetünk arra, hogy a Székely Bazár fényesen fog sikerülni. A marosvásárhelyi iparkamaránál jelentkezők tárgyait az iparkamara, a Háromszék és Udvarhely megyék jelentkezőinek tárgyait azon megyék

főispánjai küldendik be. A székelyföldi háziipari termékek minden neme leendő Bazáron képviselve, s reméljük, hogy a maguk eredetisége s tiszta magyaros voltuk folytán meg fogják nyerni Debreczen társadalmának pártfogását. A Bazáron leendő felügyeletet férfaink a tárgyak elárusítását társadalmunk kedves urnői és urhölgyei fogják teljesíteni, a kiknek felkérésére különbizottság küldetett ki. A nagy közönség tájékoztatása céljából a bejelentők névsorát a bejelentet tárgyakkal együtt a rendezőbizottság közölni fogja. A Székely Bazár folyó évi deczember hó 20-an fog megnyitni.

a — y.

Az elmúlt hét halottjai.

A helybeli anyakönyvi hivatal értesítései szerint az elmúlt héten a következő halálozási eseteket jelentettek be:

Nagy Lajos 4 hónapos csecsemő, Szatmári Irén 6 napos csecsemő, Győri Margit 10 hónapos csecsemő, özvegy Váradi Sándorné Törös Erzsébet 68 éves, Kállai Zsófia 16 hónapos csecsemő, Kenyeres Róza 7 hónapos csecsemő, Nagy Lajos 50 éves, Oláh Dániel 3 napos csecsemő, Gombos Márton 85 éves, Sándor Mihály 53 éves napszámos, Kovács István 12 napos csecsemő, özv. Korcéli Jánosné Nagy Teréz 44 éves, Horváth Mihályné Behninger Mária 46 éves, Szabó Józsefné Kovács Eszter 45 éves, Földvári Sándor 38 éves dohányos, Balog János 20 napos csecsemő, Bahari Erzsébet 1 napos csecsemő, Golyan István 11 napos csecsemő, Major András 25 éves asztalos segéd, Szöllösi Regina 33 éves cseléd, Puskás Lajos 1 hónapos csecsemő, Salamon Tivadar 1 hónapos csecsemő, Mile László 61 éves csavargó, Tar Sándorné Kis Erzsébet 57 éves napszámos, Szatmári Róza 10 napos csecsemő, Seress Erzsébet 52 éves napszámosnő, Kecskés József 40 éves koldus, Németi Eszter 12 hónapos csecsemő, Szoboszlói Mihályné született Csetneki Zsófia 21 éves és 3 halva születés. Összesen 32. — Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 59 születést (22 fiú, 37 leány) jelentettek be, így a születések 27-el multak felül a halálozásokat.

Betörés a ref. egyházi pénztárba.

Az éjjel vakmerő betörést követett el két, mondhatjuk, gyermek korban levő siheder. Álkulcsok segítségével hatolt be a református egyház épületében levő egyházi adó pénztárba és az ott elhelyezett Wertheim szekrényeket akarták felfeszíteni, abból a pénzt így rabolván el. Munkájuk eredménytelen volt, mert nem sikerült a szekrényeket felnyitni és a betörők némely apróságok elvitele után távoztak. Nem sokáig élvezték azonban a szabadságot, két ügyes rendőr egy óra múlva elfogta őket. A betörést az egyházi szolga reggel 6 óra előtt vette észre, mikor a kaput kiakarta nyitni. — A betörők ekkor már a rendőrség kezében voltak. A kaputól 6—7 lépés távolságnyra van a pénztár helyiség, melynek kettős vasajtója van. A szolgának feltűnt, hogy a vasajtók nyitva vannak és ugyancsak tárva van a kapu is, melyet épen kiakart nyitni. A szolga tisztában volt, hogy betörték. Értesítette az egyházi hatóságot és a rendőrséget. Kovács József egyházi ügyész, Végh Gyula tb. főkapitány, a

rendőrség néhány emberével nyomban a helyszínére mentek a vizsgálat megajtése végett. A betörők álkulccsal nyitották ki a kaput. A kapuban gyermekét gyújtottak, a folyosón a pénztárhelyiségeig láthatók is a gyertyacseppek és kellő világítás mellett ugyancsak álkulccsal nyitották ki a pénztárhelyiség vasajtóját. A szobában mindjárt hozzáfogtak a nagyobbik Wertheim szekrény felnyitásához. Ennek a szekrénynek oldalán biztonsági villanycsengő van, melyet a betörők, mielőtt a szekrény felfeszítéséhez hozzáfogtak, megsemmisítettek, hogy esetleg feinyitás esetén a csengetés ne tehesen senkit figyelmeztet. Álkulccsal akarták a szekrényt felnyitni, de nem sikerült nekik, mert — miat az egyik betörő vallotta, a zárba betört két álkulcs. A szekrényen láthatók a betörés nyomai. A zárat fedő rózsák levoltak tördelve, ugyszintén a felső disze is a szekrénynek. Mikor ennek a szekrénynek felnyitásával kudarcot vallottak, megkísérelték a másik Wertheim szekrény felnyitását, de látva, hogy itt is kárba vesztett fáradozásuk, az íróasztal fiókjait fessegették fel. Eredeti tervük nem sikerült, egy irodai kabátot és több apróságot vittek el és azon az uton, a hol bementek ossontak ki. Utjuk a nagyerdő felé vitt és a sestakerti villák körül ólalkodtak. Ez, éjjel fél három órakor történt. A nagyerdőn szolgálatot teljesítő két rendőr Wiszt Gergely 93, és Pák Antal 99 számú épen a sestakerti villák körül jártak és feltűnt nekik, hogy a villák körül két gyanusalak ólalkodik. Oda mentek, de a két betörő észrevette közeledésüket, megfuttak. A rendőrök utánok szaladtak és hosszas hajsza után sikerült elfogni mind a kettőt. Bevitték őket az őrszobába és ott igazolásra szólították fel őket. Egyik a 17 éves, Király Ferencz, másik testvéröccse a 9 éves István. A rendőröknek feltűnt, hogy zsebük nagyon degez. Megmotozták a ficzkókat, mikor is megtalálták náluk az egyházi pénztárból elhozott tárgyakat és a nagyobbiknál karikára fűzve 39 darab álkulcsot. A két ügyes rendőr a központra kísérte fel a csavargókat, hol kihallgatták mindkettőt. Ekkor vallották be, hogy egy óra előtt az egyház pénztárt akarták kirabolni és elmondták a fentebb leirt módon a betörést. Ferencz ugyanekkor azt a meglepő vallomást tette, hogy a betörésre egy helybeli lakatos mester biztatta fel, kinek unszolására mintegy 6 hét előtt Ungvári István volt lakatos inassal álkulcsok segítségével betörték Sesztina Lajos Hatvan-utcza 9. szám alatt volt raktárhelyiségebe is, onnan 4 tekercs kátrányos papírt, egy bádóg olajat és más tárgyakat loptak el és adták át ama lakatos mesternek. A fiatal betörők vallomása a rendőrségen nagy meglepetést keltett. A rendőrség ma egész

nap ez ügyben folytatja a nyomozást és a vizsgálatot kiterjeszti az irányban is, nem-e ez a két fiatal betörő követte el az utóbbi időben a nagyerdőn a nyári lakok gyakorta ismétlődő kirablását? A vizsgálatot Végh Gyula személyesen vezeti, ki a két rendőrt, kik a betörőket oly gyorsan elfogták, meg is jutalmazta.

Elhunyt bíró.

A debreczeni kir. járásbíróság egyik fiatal tehetséges tagjának, a néhai Lengyel tanár fiának elhunytáról részvétellel értesülünk. Lengyel Kálmán albiró hosszas szenvedés után 32 éves korában halt el. Temetése holnap délután fél 3 órakor lesz a Bethlen utca 59. számú háztól. Elhunyt részvételt keltett a városban.

Elösmerés egy színigazgatónak.

A vidéki színigazgatók a fővárosi mintára, istápolóivá szegődtek az utóbbi időben felburjánzott szemérmetlen és erkölcstelen irányu műveknek. Azt hiszik az igazgatók, hogy ilyen darabok nélkül lehetetlen a közönség igényeit kielégíteni. A sok vidéki igazgató között azonban akad olyan, aki nem így gondolkozik. Ott van az aradi nemzeti színház igazgatója Zilahi Gyula, kinek működéséről elősmerőleg nyilatkozott az ottani színügyi bizottság, mert hogy Zilahi Gyula nem kultiválja az erkölcstelen trágárságokat, és azért érdeme szerint is becsülik a hivatását átértő igazgatót, bizonyítja e határozat melyet Zilahi Gyulához intéztek:

Urban Iván elnöklő főispán indítványozza, hogy Zilahi Gyula urnak, az aradi Nemzeti Színház igazgatójának eddigi működéséért elismerés fejeztessék ki.

H a t á r o z a t :

Az indítvány elfogadtatik s ehhez képest Zilahi Gyula urnak az aradi Nemzeti Színház igazgatójának eddigi működéséért, a kitünő erőkből szervezett társulat példás fegyelmességéért, az előadásoknak művészi színvonalon álló rendezéséért köszönet fejeztessék ki. Különösen kiemeli a bizottság a fényes díszleteket, ruhatárat és azon körülményt, hogy az utóbbi években felburjánzott szemérmelenséget és erkölcstelen irányu műveket szintén kiküszöbölte Zilahi Gyula az aradi Nemzeti Színház műsorából, melyért a bizottság szintén elismerését nyilvánítja. Erről nevezett színigazgató értesítettik. Arad sz. kir. város színügyi bizottságának 1902. évi október hó 30-án tartott üléséből.

Utazás egy vasut körül.

A polgárság panasza folytán írjuk az alább következő sorokat, magyarázatot és gyors intézkedést kérve. A vasutakat tudvalevőleg nem azért építik, hogy az emberek gyalog kutyagoljanak mellette. Mégis Debreczenben van olyan vasut, a mely mellett kénytelenek az arrafelé törekvő emberek gyalog kutyagolni. A vágóhidhoz vezető lóvasut az, mely még juliusban kiépült, de a zabbal és törekekkel táplált mélabús lóvasut ma sem zakatol rajta. Rozsdásodik a sín. Rothad a sintalpa. A polgárember pedig — pedig időnként sok száznak van arrafelé dolga — kénytelen a vasut mellett kutyagolni.

Vajon volna-e olyan szives a főmérnök ur, hogy megmondaná, kinek és miért építették ezt a titokzatos vasutat, a mely körül (a panasz szerint) gyalogosan utaznak a polgárok?

Rácz Károly Dankó Pistáért.

A reklámot nem keresve, a maga jóindulatát követve, a mi Csokonai-nótás és Rákóczi-indulás népszerű primásunk, Rácz Károly Dankó nótákból nótázott az egyik este a beteg Dankó Pista javára. Az estének a jövedelmét, 30 azaz harmincz koronát, a Pósa Lajos nagy népköltőnk címére Budapestre küldötte. Károly primás és zenekarának ezt a derék jóságát, melylyel a beteg nótakirály iránt viseltettek, szives örömmel és előszeréssel jegyezzük fel. A poéták és a művészek Istene áldja meg ezért a derék Károly primást. Hát vajon derék szinagagatónk követi-e a szegedi és aradi példákat és a Dankó darabját mikor adja elő, legalább a részbeni jövedelemnek az átnyújtásával, a beteg nótaszerző javára?

Ósi szokásszerint.

Már említettük, hogy ósi szokásszerint most gyűjtik a diákok a diák kamarába a polgárság adományait. A diákok ünnepei az ilyen eleven napok, melyekre vonatkozólag öreg collegiumunk akad. igazgatójától a következő sorok közlésére kértünk fel. „Főiskolánk akadémiai és szegény tanulói a fenálló szokásszerint f. hó 10. 11. 12-ik napjain (hétfő, kedd, szerda,) ez idén is felfogják keresni városunk polgárait, hogy házáknak szedjék össze azokat a nagybecsű hegyes adományokat, melyek főiskolánk táptárájának így szegény tanulóink ellátásának régi idők óta egyik jelentékeny segélyforrását képezik. Kiküldendő nővéreinket mély tisztelettel bátorkodom ajánlani városunk polgárságának jó indulatába, a nemes ezélt pedig, melynek szolgálatában ők fáradoznak, munkás szeretetbe, hálásan annyiszor tapasztalt jótékonyágába s áldozatkészségbe. Kérészy igazgató.

Debreczeni rövid hírek.

Betörés a főtéren. A betörők ismét megkezdték működésüket. A főtéri üzleteket szemelték ki és az éjjel hatodik betöréskövetők el. Varjassi Gyula kosárkötő üzletének ajtaját feszítette fel az ösmeretlen, bizonyára azzal a szándékkal, hogy az ott elhelyezett betegsegélyző pénztár pénzét megszerezze. Pénzt azonban a betörő nem talált. Az éber rendőrség reggel vette észre a betörést és azóta bottal üti nyomát a tettesnek. **Előtte a balkezét.** Nagy János alsó józsa gazda az erdőbe ment nyulat löni. Mivel nyulra nem akadt, a madarakra lövöldözött. Egy harkályt akart lelőni, de a fegyver csöve szétrepedt és a seretek összezesték balkeze fejét. A kórházban ápolják.

Távirat.

Országgyűlési viharok.

A bécsi kéz addig vetegette a szeleket, hogy elkövetkeztek a viharok. Minden újabb ülés újabb viharokat hoz. Vajha kiséperné az országházból a megalkuvó, bécsi tényérnyaló lakáj politikusokat! Mogyoróhéjba foglalva a sürgönyi tudósítás ezeket jelenti:

A képviselőházban az ellenzék hevesen támadta Plosz miniszternek a mentelmi bizottságban tett sárgafekete szellemű kijelentését. Ugyanis azt jelentette ki ez a lakájminiszter a Nessi

Pál ösmert esetéből kifolyólag, hogy: „az immunitás csak a szabadságvesztés ellen véd.“

A miniszter ezen kijelentése miatt zárt ülést kértek, melyen **Kossuth** Ferencz, **Szüllő** Géza, **Olay** Lajos, **Sobess** Dénes tiltakoztak a veszedelmes precedens ellen, mely fenyegetés, terrorizálás is. Sérti a mentelmet.

Szell és Aponyi szerint ezen kérdés tárgyllása nem tartozik a ülésre. Ezt a mentelmi bizottságban intéztek el.

Ekkor nagy vihart keltett **Uray** Imrének azon őszinte magyar felszólalása, hogy kormánypárti képviselőtől hallotta, miszerint a Gotterhalte-val minden magyart az ellenzékre kergetnek.

Generális **Fehérváry** Géza dühösen pattant fel, kiáltván:

— Ki volt az a képviselő? Nevezze meg!

Fejérváry báró urat leabczugolták, majd hosszú zaj után nyílt lett az ülés, melyet tovább folytattak.

A lovashajduk földjén.

Most már pihen a mező. Az alföldi magyar inkább ráér a barátkozásra. A város fala közötti nyugodtabb tartózkodásra.

Az az enyhe őszi nap kedvező volt mind a Kovács Gyula beszámolójának a megtartására, mind az egybekötött népgyűlésre, mind a Kossuthkőr házának az avatására. És a vendégek, kik más magyar földekről zarándokoltak derék lovas hajduink földjére, nem felejtik ezt az emlékezetes napot, melyet a Kösülypatak partjain épült, fehér házsereges Hajduszoboszlón töltöttek.

Mondok némely emlékezést erről a földről és erről a népről, melylyel az őszi nap sugár fényénél kedves volt ösmerkedni.

Mindjárt a hogy a szürke vasuti állomáson kiszállottunk Weszprém István vármegyei pártelnökünkkel az élünkön, piros, derült arcú hajduk vártak reánk és egy szoboszlói jeles, értelmes magyar, még pedig nevével fogva is magyar Magyar Imre fogadott olyan „adjon Istennel“, a mi mindnyájunknak tetszett, valamint a nyalkábbnái-nyalkább lovas magánkocsik is, melyeken a mindenütt otlevő, mindenre figyelmes Bor János pártjegyző rendezése mellett helyezkedtünk el.

Olyan paripák begyeskedtek, hegyeskedtek, badárkodtak a sallangos hámokban, ha még egyszer majd megfűjék a mi trombitánkat, melynek tarogató a neve, nem félttem a szoboszlói lovashajdu ivadékokat, hogy gyalogos szerrel maradnak. Ha majd ismét a magyar szabadságért kell viaskodni, kerül még háti ló, de a tiszafüredi nyeregbe legény is a lovas hajduk áldott földjéről.

Az első fordulónkat a Kossuth-kör új házához tettük. Hatalmas nagy termek ezek. Takarosabbnál-takarosabb, válogatott

magyar legények, hajdu fiak kínálták a különféle harapni valókat, a fain, hamislelkűség és hamis kotyvalék nélkül való kisüstön föttet... Noha az fináncz-szekaturák, a porciózás miatt ma holnap padra kerülnek az utolsó kisüstök is, a szélhordaná el az ilyen boldog világot, mintahogy az ördögök szekerét tánczoltatja a legelőkön.

Sok ezernyi és ezernyi nép szorongott a nagy piacon emelt pódium körül. Még az öreg Bika fogadónak az emeleti ablakaiba jutottak csillagok is. Ugyanis nem sok képzelgés kellett hozzá hogy az ablakokból kíváncsiskodó és — kritizálgató hölgyeknek a ragyogó szemét csillogoknak nézzük.

De ime Ádám bátyánk, ki nemcsak nevével fogva — Ádám, az az egyik első érdemes párt ember Szoboszlón, a képviselő urakat küldöttségileg hivatván fel, keresetlen szavakkal nyitja meg az ülést és a szónoki asztal mellé lép Kovács Gyula. Törzsökös hajdu. Nyílt az arcza. Hamisságnélküli a kékszeme. Nyílt és egyszerű a szava. Az eljárását, a beszédjét értheti mindenki. A hajdu föld öreg diófáit juttatta eszembe, mely nem ugyanvilágra szóló ezédrus, de minden évben bizonyosan, hűségesen termi a gyümölcsöt a családi körnek. És mivel a Kovács kurián házinép nincs, én a kerület népet tekintem a Kovács Gyula családjának. De azután legyének is hivek egymáshoz.

Mind a beszámoló követet, mind a kisérő köveitársait őszinte elragadtatással hallgatta Szoboszló népe. Egymásután léptek a szónoki emelvényhez a délczeg Tóth János, az országos Kossuth-párt egyik alelnöke, valamikor huszárfőhadnagy volt. Én ott szeretném látni őt a magyar királyi testőrségnek az élén, ha ugyanis a budai királyi várból országglana a független magyar nemzet fölött egy igazi magyar király. Uray Imre, beregi követ, mintha csak a Rákóczi táborából szállott volna alá, telve emlékezéssel, édes mézzel e nagy korszakból.

Táblabíró ivadék, de kurucz kapitányoknak is leszármazója e nyakas magyar kálvinista jellem, a ki után a gyujtószavu Bakonyi és a gyalogos hajdu követ Benedek János, majd a nánási kerület a magyar nemzet egyik büszkesége, a költő Rákosi Viktor, utána Pichler Győző, ki ha szépség tekintetében nem is győzi a versenyt, de a szónoki ügyességet, illetőleg versenyképes bárkivel, beszéltek. A rekesztő szót a festői magyar ruhás és örökifju Papp Elek bátyánk, nádudvar örökös képviselője tartotta, de ő tekintettel, hogy közelgett a dél és hogy az avatási lakomán a tyukhusos csigaleves volt elsőfogásnak jelezve, kurtábbra szabta zamatos magyar beszédjét.

Az ő beszédjének volt egy kedves részlete is. Nemzeti küzdelmeinkről beszélvén, hivatkozott a Kossuth katonáinak, a honvédeknek a példájára és a hallgató tömegben látván egy pedrett bajuszu, szürös öreget, rájamutatott, hogy ott is áll még egy élőtanuja a kornak, ott is van még egy pedrett bajuszu öreg honvéd...

És ez öreg embernek a szeméből

csakugyan jól olvasott Papp Elek bátyánk. A pedrett bajszu magyar tényleg egyik legjelesebb öreg honvéd a lovas hajduk földjén, névszerint Kozma Sándor az öreg vitéz. Arról nevezetes, hogy a Kossuthvilág idején Hajduszoboszlóról ő kegyelme csapott fel legelsőnek a honvédhuszár zászló alá . . .

Hanem a hajdunánási küldöttek között is volt egy kemény hajdu. Mikó Sándor urunk s barátunk. Ő csak a Pálffy gróf regimentjében szolgált, mint huszár altiszt; így nem raja mult, hogy nem volt Kossuth katonája, de oly takaros, délczeg és aszszonybolondító módon laczki a Mikó atyánkfia dérepte bajusza, villogós nagy fekete szeme, hogy ugyan nézegettek utána a lovas hajduk földjének ékes és édes fehér virágszállai. Alulírott is büszke voltam reá, hogy nánási hajdu testvéremnek mondhatam.

No, a Kossuth-kör avatási ebédje meg oly pompás és gazdag magyaros ebéd volt, odaelő még a hajdukapitányok asztala sem volt vagy lehetett sokkal rakottabb asztal. A tyukhusos csigalevestől kezdve volt ott paprikás hus féle, pecsenyék, tésták, gyümölcsök böven, hejh de egy még sem volt . . . töltött káposzta! Pedig azzal úgy vagyok, miként néhai való jó Mikes Kelemen íróársam, még talán a szép asszony csókjánái is kedvesebben szeretem . . . No de majd kóstolunk töltött káposztát Hajduhadhazon, ahol meg a Nánás kerületbeli hajduság szeretett követje, Rákosi Viktor tart közelebb számot adó beszédet.

A hajduszoboszlói szakácsnék és szakácsok főztéről pedig ujjal ismétlem, hogy az igazi püspöki koszt volt. Kenyér is, zsir is, hus, de meg borocska is kerül a hajdu földön; de nemcsak kerül, hanem mindazt jó izlésesen és magyaros szeretettel tudják a vendégek elé találni. Tehát nem pusztult ki még az ősi virtus.

Az ebédnél mondott köszöntőkről külön krónikát tudnék írni. Itten szót emelt már a Kossuth-párti Herkules, Kubik Béla is. Papp Elek atyánk is kitett a kunsági jóhírért, az ő ragyogó ötleteivel Rákosi Viktor sem maradt hátul, de a szoboszlói szónokok beszédei is emlékeztetéseket. Volt közöttük több igen érdekes, például a kurucz járásbíró, ifjabb Lengyel Imre (mi öreg Lengyel Imre bátyánk, hogy nem tanulsz tőle!) és azután a többiek köszöntője is. Közöttük legutoljára beszélt Kardos Samu barátunk, ki ebédután valóságosan kibeszélte az ülést. Nálánál csak András mester beszélt nem ugyan hosszasan, hanem többet, de napalkonyatra bé is rekedtek mindakettén.

Szivemnek igen kedves dolog volt, mikor az ötödik századtul való Jakab gyalogossal, a szoboszlói volt bakámmal találkoztam. Együtt katonáskodtunk. Ma már négy csemetéje virázkodik a saját tűzhelynél. Valamikor parancsoltam neki és nekem legjobb

ban esett, hogy ezen szabadállapotában is barátságosan, jó emlékekkel emlékezett reám.

Majd a Jónás Balázs cigányzenekarának kitünő zenéje mellett este táncmulatság volt. Ekkor láttam, hogy nemcsak a legényei, de a leányai is olyan szemrevaló csinosak, délczegek, szépek a lovashajduk földjének, hogy — ha gyalogos hajdu nem volnék — csakis itt szerettem volna születni, vagy azt a kenyeret fogyasztani, melyet Allah kinek-kinek itt vagy amaz földön szokott kiporeziózni. Az én egy napos, egy éjszakás hajduszoboszlói tapasztalataim szerint sorsuk ellen nem zúgolódhatnak azok a testvérek, kiknek kenyerét a lovashajduk földjén és városában poreziózta ki nagy Jó Istenünk, aki áldásával áldja is meg ezt a földet, ezt derék magyar népet.

Szabad Hajdu.

Egy borsos fölebbezés a belügyminiszterhez.

(A hajduböszörményi tüzoltóságtól.)

Méltán nevezhető borsos fölebbezésnek a hajduböszörményi önkéntes tüzoltó egyesület főparancsnokának, Dobó Sándornak egy fölebbezése, melyet az alispán útján intézet a belügyminiszterhez. Ebben oly tényekre, oly ítéletekre hivatkozik és keres igazságos orvoslást, hogy azok igazán megdöbbenők és egész takaros kis ázsiai közgazgatásról rantják félre a leplet. Ez a fölebbezés így hangzik:

Nagyságos kir. tanácsos alispán Ur!
Hajduvármegye törvényhatósági bizottsága
1902-ik évi szeptember 29-én folytatva tartott gyűlése 204/7041 1902. sz. végzése ellen tisztelettel

Felebbezéssel élek:

Sajnosan kellett tapasztalnom, hogy a törvényhatósági bizottság egész felebbezésemet, melyben a 74/1902 évi böszörményi kgy. számú határozat létrejöttének történetét kifejtettem figyelmére sem méltatta; enél fogva, mint ez a tény, végzése is oly felületes, a dolog mélyére nem hatott, nem bírálta el: joga volt-e a közgyűlésnek elvenni a tüzoltóegylet részére megállapított költségvetésébe beillesztett évi 500 frt 1000 korona összeget csak azért, mert a volt főparancsnokot megszámlatni nem volt képes?

Az elsimitás politikájának így akarva, nem akarva részesévé vált.

Kifejtettem, hogy az önkéntes tüzoltóegylet a magáét követeli és ez az egylet él, ott van a polgármesteri jelentés, mely 1901-ik évről ezt kétségbe vonhatatlanul igazolja.

Kifejtettem, hogy a fizetési tüzoltók előállítására nálunk csak örömet okoz, de a z t n e a z e g y l e t e v i s e g é l y p é n z é n t e g y e a k ö z g y ű l é s, és a mi az egylet, a mi 1902 ik évre is költségvetésbe előirányozva van, adja ki.

Megdöbben a lelkünk, midőn egy humanus intézet élete és fennmaradása ellen, éppen egy ily nagyvárosban, ilyen — politikai szempontokra visszavezethető — üldözést a vármegye részéről szentesítve láttuk, önkénytelenül felmerült lelkünkben a kétség a közigazgatási hatóság igazságérzete iránt, és fájó szívvel kiáltjuk: „jog, törvény és igazság” jöjjön el a te országod!

Nincs nekünk, a tüzoltóegyesület vezetőségének semmi okunk újabb érveket fel-

hozni fellebbezésünk támogatására, mint a melyeket Hajduböszörmény közgyűlésének sérelmes határozata ellen benyújtott iratunkban kifejtettünk, de Isten és a világ, ember és a társadalom előtt követeljük, hogy szerzett és érdembe hozott jogainktól ne fosszassunk meg, csak azért, mert:

1-ször, a volt főparancsnok nem számolt el az általa a város pénztárából felvett 5—6000 koronáról,

2-szor, mert a volt főparancsnok 18-24 bál jövedelméről számot nem adott és

3-szor, mert a volt főparancsnok a tüzoltóegylet zenekarának 2000 korona értékű hangszereinek hol léteéről számot adni nem tud.

A mi, a mi ügyünkkel két hatóságnál történt valóságos ázsiai állapotra mutat és feketére festi azt, minek tisztán, világosan kellene látszani: közigazgatási hatóságaink ellátását.

Midőn kijelentem, hogy a legnagyobb nyilvánosságra, az országgyűlés nyílt tárgyalása elé vitetem ügyünket, ha e felebbezés eredménytelen lenne, alázatosan esedezem a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium előtt méltóztatásuk ügyünket, az összes iratuk kapcsán lehető elbírálás alá venni, kifejtett indokainkat méltányolni és a hajduböszörményi önkéntes tüzoltóegyletet szerzett jogaiba visszahelyezni, valamint Hajduböszörmény városát kötelezettségének, melynek költségvetésében is kifejezést adott, teljesítésére utasítani.

Alázatos esedezésem ismételése mellett vagyok Nagyságodnak, azon tiszteletteljes kérelmemmel, hogy felebbezésem az összes ügyiratokkal a N. M. Belügyminiszteriumhoz felterjeszteni méltóztatásuk.

Hajduböszörmény 1902 évi nov. 8-án.

alázatos szolgálja

Dobó Sándor

önkéntes tüzoltó egyleti főparancsnok.

CSARNOK.

Vaterloo.

Ereckmann—Chatrián elbeszélése után fordította: ifjabb Mórincz Pál.

Az is látszott, hogy itt nagy csata készül. Az első vonalban nem látszottak megszállott és erősített faluk, melyek megosztják, részekre szaggatják a hadierőket, mert a hány hely, annyi csata vivandó meg. Ez az egész táj nagy, magaslatos, csupasz csatamező volt, melynek az emelkedésén az angolok telepedtek meg. Fent e halmok mögötti vonalban volt bizonyos Mont-Saint-Jean nevezetű falu és odább távol, mintegy jó félóra járásnyira nagy erdő sötételt.

Az angolok és közöttünk menedékesnek látszott a lejtő, de tőlünk felfelé már emelkedett.

Jobbról fák, sövények között Planchenois nevű falu feküdt szakadékos kis völgyecskeben, ugyanez irányban, de jóval magasabban, hol az ellenség balszárnya terpeszkedett, a meddig a szem ellátott, kis falvakkal takart rónaság terült el. Esős időben, a zivatar után, a sötétkék tiszta háttérből minden élesebben kiválik. Így még a mi jobbszárnyunktól három órányira eső kis Saint-Lambert községet is jól láttuk. A mi balszárnyunkról, az angolok jobb szárnya mögötti más kisebb falvak tűntek fel, ezeknek a nevét sosem tudtam meg.

Gazdag, virágzó mezőség terült el előttünk. Egymást kérdeztük, hogy az angolok miféle előnyért nyakaskodnak ezen hely

védelmére? Most az ezeröt-száz-kétezzer méter széles kiterjedésű hadvonalukat jobban áttekinthettük és szemünkbe tűnt a széles országot, melyen háladtunk mi is Quatre-Bras-ig és mely Brüsszelbe vezet. Még közeve is van és az ellenséges állást éppen közepén metszette át. Oly egyenes ut volt ez, hogy Mont-Sain-Jean faluig sőt tovább a Soignes-i nagy erdősig elláttunk rajta. Az angolok tehát ezt akarták megvédelmezni, nehogy mi Brüsszelbe vonuljunk rajta.

Jobban szemügyre véve a hadiállásokat, láttuk, hogy hadvonaluk mindkét szárnyon kissé görbült és a mély ut mellett kanyarog, mely a brüsszeli utat mintegy keresztelte.

Ez az ut az ország utról balra teljesen szakadékszerű volt, tüskék, cserjék fedték és ezen fedett állásból egész tömegesen lesekedtek a vöröskabátosok; de viszont a magaslatnak az arczéle is olyan meredek volt, mint a szanczejtő, tehát a támadókra veszedelmes hadállás,

A szárnyaikon, melyek háromnegyed óra járásnyira terjengtek, számlálhatatlan tömegű lovasságuk volt. Sőt még a magaslatos tetőn is volt lovasságuk, ugyanott, a hol az országot ismét lejjebb ereszkedik, mielőtt Saint-Jeannál ismét emelkednék. Ebből azt következtettük, hogy az angolok hadállása és ezen falu között olyan mélyedés volt, melyben golyótól védett helyen nagyobb erőt lehetett tartalékba összevonni és mi a lovasság csakóinak mozgó forgóját meg is ügyeltük.

En már Weiszenfelsz, Lützen, Lipese és Ligny-nél tapasztaltam egyetmást és némi fogalmam volt afelől, hogy mit jelentenek ezek a dolgok. Miért foglaltunk állást inkább az egyik, mint a másik helyen? És úgy ítéltém, hogy az angolok jól választották meg a védelmi állást ezen utnak a megvédésére és hogy a magasháton védett helyen elhelyezett tartalék-seregökkel jőzan, helyes felfogásról tettek bizonyosságot.

Mindamellettt minékünk is voltak előnyeink. Ezek az angolok a védett utjaikkal, jól rejtegetett tartalékseregeikkel, mint ha csak valami nagy várban állottak volna, azt minden hadban tapasztalt tudja, hogy erődített helyeknél, a szanczok közelében fekvő épületet legelsőbb is szétszokták rombolni, nehogy az ellenség azt megszállván, a mögött védő állást vehessen. Amde éppen az angolhad közepén, az országot mentén egy nagyobb fajta majorság volt. Jól kivettem azon magasabb hátról, a hol mi voltunk, hogy ez a majorság igazi nagy négyszöget képezett.

Kőfalak, ház, istállók, csürök három felől az angolokkal ellenkezőleg és az épületek másrésznél, kőfállal mi felénk. Bent udvar volt. E kőfalak egyik oldalán kis oldalajtó nyílt a mezőségre, míg a másik, a nagykapu az országutra volt. Igen takaros vert téglá építmény volt ez. Az angolok nagyon természetesen, félhold módjára, erős csapatokkal szállották meg ezt a majorságot; de mi oly szerencsések voltunk, hogy ha elérhettük ezt, ekkor annyira közvetlen közel jutottunk a centrumjokhoz, hogy innét a mi támadó oszlopainkat, az ő nagyobb tűzharcok nélkül, vethettük rájuk. Ez pedig már nagy előny volt reánk. Később azt is megtudtuk, hogy Haie-Sainte volt ezen majorság neve.

(Folyt. köv.)

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban**. Maradékok féláron. }

A legszebb

és legjobb minőségű szalon, ebédlő, hálószoba

ágy és faliszőnyegek,

esipke, szövet és plüs

f ü g g ö n y ö k,

ágy és asztalterítők,

Plüs, uti és flanell takarók,

selyem és kásmir paplanok,

afrik és lószőr madráczok,

linoleum és bőrvászon

a legnagyobb választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

7. új szőnyegházában

Kossuth-utca 11. Zádor-ház.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy

— főüzletünket —

Piacz-u. 26. szám alatt,

(Szikszay-féle ház, a nagy tőzsde mellett)

megnyitottuk

ahol friss barna, fehér buza és különféle alaku, finom, tiszta **rozskenyér** a napnak minden szakában kapható.

István gözmalmi liszt és korpakaktár.

Egyben még megemlítjük, hogy elsőrangú forrásokból beszerzett **hüvelyes termékeket** is tartunk raktáron a legmérsékeltőbb árakon árusítjuk.

Megrendelések

a Békési prima kenyérre

a főüzletben eszközölhető.

Amidőn ígérjük, hogy legelőbb törekvésünk iesz a közönséget a legpontosabban kiszolgálni, kérjük azives pártfogásukat.

Tisztelettel

Békési prima házikenyér vezetősége.

Rosenthal malomban megnyilt az olajmalom!

Készít tőkmagból, napraforgó, repce és kenderből

a legjobb olajat.

Az őrlő malomban **simá, szitált és pille őrleést, tengeri és árpa darálást** a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve. Olajmagvakat a legmagasabb napi árakon vásárolok.

Tisztelettel

Rosenthal Dániel.

10894. sz.

1902. tkv.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a debreczeni kölcsönös segélyző egylet mint szövetkezet végrehajthatónak özv. Gutti Istváné Tolvaj Zsuzsanna elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. Járásbíróság területén levő a debreczeni 1151 sz. tkyben A + 1193 hrszám felvett 2944 régi sorszámú házastelekre 2451 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül **1902. évi decz. hó 11-ik napjának d n. 3 óráját** debreczeni kir. tvszék árverési termében kitűzetett.

Kikiáltási ár 2451 korona, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfog adatni.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban letenni avagy az 1881. LX. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismerényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tszék, mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

Kelt a depr. kir. tszék mint telekkönyvi hatóságnál 1902. szept. hó 8-án.

Hegedüs

kir. tvszéki bíró.

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek főelárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főárudájából való közvetlen beszerzését **eredeti árakban:**

— 1/8 — 1/4 — 1/2 — 1/1 — — korona. —

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem

— Kuzás már november hó 20 és 21-én. —

NAGY ÁRLESZÁLLÍTÁS a „PÁRISI DIVAT” áruházában

DEBRECZENBEN, a főtéren.

Diszitett női kalapok . . . 4 koronától feljebb.
Remek kivitelű selyem blous 8 koronától feljebb.
Házi blouse 2 koronától feljebb.
Eredeti modell darabok . . . félárban.

Szörme coliek és muffok.

Kabát prémekkel Cloth béléssel 12 korona.

Sima kabát finom posztóból csinosan tűzve 16 korona.

Ifj. Widder Sámuelnél

(Piacz-u. 75. a kereskedelmi bankkal szemben) naponként friss virstli, husfelvágott különlegességek valamint borok és mindenféle szeszes italok kis mennyiségben is kaphatók.

Aki utazó bundát, szörme saccot, lábzsákot, téli felöltőt, csizma nadrágot, gazdász kabátot, téli öltönyt beszerezni óhajt, saját érdekében kérem előbb

a legnagyobb debreczeni
ruha áruházat,

ahol csakis a legjobb minőségű áruk tartatnak raktáron, megtekinteni.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító.

Debreczen, piacz utcza 49.

a m. kir. postával szemben.

12-4

Csikes Ernő férfi szabó

Fötér 58 sz. Ipar és kereskedelmi bankpalota.

Készít uri, polgári, katonai, papi és mindenféle

egyenruhákat

a legújabb divat és szabás szerint, — állandó raktár **kitünő minőségű** kültöldi és hazai kelmékből.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve,

12-5

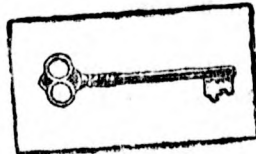
tisztelettel **CSIKES ERNŐ.**

Schicht-szappan

szarvas vagy kulcs

jegygyel

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolcsóbb szappan.

Mindenütt kapható!

342/1902. v. v.

Másolat.

Bizonyítvány.

A helyben, Miklós utcza 35. sz. a. működő „Korondi Sándorné és Társa” tulajdonát képező

„Békési Prima házikenyérsütőde”

által forgalomba hozott és békési asszonyok által készített, külön e célra épített kemenczékben sült háromféle kenyér, (u. m. rozskenyér, fehér és barna buza-kenyér) úgy gondos kidolgozásánál, mint jó anyagánál fogva kifogástalannak, egészségesnek és táplálónak minősítendő, mely semmiféle, az egészségre ártalmas anyagot nem tartalmaz.

A sütődében tapasztalt rend és tisztaság mintaszerű.

Debreczen, 1902. november hó 8-án.

Debreczen szab. kir. város vegyész hivatala pecsétje:

Dr. Szalay Béla,

I. ker. orvos, a városi vegyész h. e. i. vezetője.

ZSEBKENDŐ

Szines szövött vászon zsebkendő	1 tuczat	1,50, 2.—, 2,50, 3.— frt
Színnyomatu	1	2,50, 3.—, 3,50, 4.—, 5.—
» női a jour	1	3,50, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—
» férfi a jour	1	4,50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—
Szines szövött a jour vászon	1	3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—
Angol színnyomatu női batiszt	1	—, 1,50, 2.—, 2,50, 3.—
» férfi	1	2.—, 2,50, 3.—, 3,50, 4.—
Fehér női és férfi egy és több á jouros		
» vászon zsebkendő	1	3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 8.—
Gyermek	1	—,40,—,60,—,80,—,1.—,1,50
Fehér segetlen vászon zsebkendő	1 tuc.	2 frt és felj., minden árban
Fehér és szines franczla különlegességek	10 frt és feljebb,	minden árban. — Ha a zsebkendők a várakozásnak meg nem felelnének, szivesen kicseréltetnek.

Zsebkendő-különlegességek

gyári raktára:

Budapest, VI., Uj-utcza 7.